

An Roinn Oideachais
agus Scileanna
Department of
Education and Skills

Lámhleabhar Nósanna Imeachta Fostóirí
Seirbhís Sláinte Ceirde do Chúntóirí
Riachtanas Speisialta

Deireadh Fómhair 2019

ÁBHAR	
Cuspóir an Lámhleabhair Nósanna Imeachta Fostóirí.....	3
Sainmhínte.....	4
Caibidil 1 – Straitéis Sláinte Ceirde.....	5
1. Straitéis Sláinte Ceirde.....	5
Caibidil 2 – Measúnuithe Leighis.....	6
1. Measúnuithe Leighis Réamhfhostaíochta.....	6
2. Measúnuithe Leighis Fostaíochta.....	8
Caibidil 3 – Forálacha um Thinneas Criticiúil	
(FTC).....	9
1. Intreoir.....	9
2. Prótacal FTC.....	9
3. Achomharc FTC.....	12
Aguisín 1 (Caibidil 3): Critéir Leighis le FTC a Dheonú.....	13
Caibidil 4 – Scor Drochshláinte.....	14
1. Scor drochshláinte.....	14
2. Achomharc Scoir Drochshláinte.....	15

(Is cóir a léamh i gcomhar le [Scéim um Shaoire Bhreiteachta](#) agus [Sainmhíithe](#))

CUSPÓIR AN LÁMHLEABHAIR NÓSANNA IMEACHTA FOSTÓIRÍ

1. Tugann an Lámhleabhar Nósanna Imeachta Fostóirí eolas d'fhostóirí maidir le rochtain ar an tSeirbhís Sláinte Ceirde.
2. Tá d'aidhm ag an Treoirleabhar cuidiú le fostóirí tuiscint conas is féidir le comhairle ar shláinte cheirde tacú lena bhfeidhmeanna bainistíochta, na nósanna imeachta le leanúint agus conas is féidir leo comhairle leighis a fháil a chomhlíonann a riachtanais agus riachtanais a CRSanna.
3. Tá teidlíochtaí Saoire Breiteachta á rialú ag:-
 - a. Na Rialacháin um Bainistiú na Seirbhíse Poiblí (Saoire Bhreiteachta) 2014¹ (na "Rialacháin") agus
 - b. An Scéim ábhartha um Shaoire Bhreiteachta do CRSanna mar a shonraítear i bhfoilseacháin na Roinne.

¹ <http://www.irishstatutebook.ie/eli/2014/si/124/made/en/print>

Don Lámhleabhar Nósanna Imeachta Fostóirí seo beidh an chiall a thugtar dóibh anseo ag na téarmaí seo a leanas ach amháin má chuireann an comhthéacs a mhalairt in iúl.

Lia Comhairleach – ciallaíonn sé seo Dochtúir leighis atá ar an gclár speisialtóirí ábhartha, agus ag a bhfuil ceapachán lia chomhairligh FSS/Ospidéal Dheonaigh/ospidéal NHS nó ag a bhfuil cearta iontrála go hospidéal príobháideach aitheanta.

Prótacal um Thinneas Criticiúil – ciallaíonn sé seo an Prótacal um Thinneas Criticiúil faoin Scéim um Saoire Bhreiteachta na Seirbhíse Poiblí a d'fhorbair agus a chomhaontaigh Moltaí den Chúirt Oibreachais (MCO 20667) go bhfuil socruithe speisialta le cur i bhfeidhm faoina bhféadfaidh CRSanna a bhfuil tinnis chriticiúla acu a bheith in ann tairbhe a bhaint as Saoire Bhreiteachta shínte.

Forálacha um Thinneas Criticiúil (FTC) – Ciallaíonn sé seo Saoire Bhreiteachta shínte is féidir a dheonú faoin bPrótacal um Thinneas Criticiúil.

Cúram Cliniciúil Reatha nó le deireanas – ciallaíonn sé seo go bhfuil imscrúduithe agus cóir leighis faighte ag an CRS, faoi chúram/mairseacht dhíreach Lia Chomhairligh Ospidéal de ghnáth. D'fhéadfadh siad a bheith ina n-othar cónaitheach nó seachtrach. Ní áirítear atreoruithe atá, i dtuairim an Lia Sláinte Ceirde, go príomha le haghaidh tuairisc a ullmhú nó ar chúiseanna dlí-liachta.

Lia Sláinte Ceirde (LSC) – ciallaíonn sé seo Dochtúir leighis atá cláraithe le Comhairle na nDochtúirí Leighis ag a bhfuil cáilíocht iarchéime sa Leigheas Ceirde/Sláinte Cheirde, nó atá ar scéime sainoilúna sa Leigheas Ceirde le tairbhí i gcleachtas an leighis ceirde.

Caibidil 1 – Straitéis Sláinte Ceirde

Tá Straitéis um Shláinte Ceirde i bhfeidhm mar acmhainn tacaíochta do CRSanna, chun a sláinte a chur chun cinn san áit oibre, ag díriú go príomha ar chosc seachas ar leigheas. Is é atá sa Straitéis Sláinte Ceirde An Clár um Chúnamh & Folláine Fostaithe (CCFF) agus an tSeirbhís Sláinte Ceirde (SSC).

Seirbhís Sláinte Ceirde

- 1.1 Tá dualgas ag fostóirí faoi Alt 8 den Acht um Shábhailteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair 2005 “sábháilteacht, sláinte agus leas a (h)oibrithe a chinntiú, a fhad agus is féidir go réasúnta, ag an obair”. Éilíonn na hAchtanna um Chomhionannas Fostaíochta ar fhostóirí céimeanna réasúnta a ghlacadh le cóir a dhéanamh i gcomhair riachtanais fostaithe agus fostaithe ionchasacha a bhfuil míchumais acu.
- 1.2 Chun na freagrachtaí bainistíochta reachtúla seo a chur i gcrích go héifeachtach agus go héifeachtúil, tá sé ríthábhachtach rochtain a bheith ag fostóirí ar chomhairle ghairmiúil sláinte ceirde maidir le hábaltacht de réir míochaine chun oibre. Tá an SSC i bhfeidhm le cuidiú leis an bhfostóir an dualgas seo a chur i gcrích.
- 1.3 Cuireann Lianna Ceirde an SSC peirspictíocht, léargas agus tacair scileanna uathúil ar fáil a ligeann dóibh measúnú cuí agus tuairim eolach a chur ar fáil maidir le hábaltacht CRS chun oibre, seachas tuairim ar chineál agus ar dhéine a dtinnis.
- 1.4 Tugann an SSC seirbhísí lena n-áirítear measúnuithe réamhfhostaíochta, measúnuithe míochaine ar ábaltacht chun oibre, bainistíocht ar neamhláithreach bhreitheacht agus measúnuithe scoir drochshláinte.
- 1.5 Nuair atá difear maidir le tuairim leighis idir an SSC agus an Dochtúir/Lia Comhairleach atá ag tabhairt cóir leighis i leith ábaltacht CRS chun oibre, rachaidh an SSC i gcomhairle leis an Dochtúir/Lia Comhairleach atá ag tabhairt cóir leighis sula dtabharfaidh siad comhairle dheireanach don fhostóir. Má tá gá ar leith le measúnú leighis neamhspleách, is féidir seo a éascú tríd an SSC.
- 1.6 Beidh Lianna Sláinte Ceirde SSC agus na hAltraí Sláinte Ceirde faoi cheangal riachtanas gairmiúil rúndacht a choinneáil, rud atá ríthábhachtach chun iontaoibh agus muinín an CRS a choinneáil. Ní chuireann sé seo isteach ar chaighdeán na comhairle leighis a thugtar d’fhostóirí arb é is cúram dóibh ábaltacht de réir míochaine an CRS agus ní an diagnóis féin.
- 1.7 Is é soláthraí reatha na seirbhíse Medmark Occupational Healthcare Ltd.

Sonraí Teagmhála

Medmark Occupational Healthcare Ltd

28 Cé Penrose

Corcaigh, T23FT96

Cabhairlíne ghutháin thiomnaithe: 1890 235 711

(oscailte ó Luan go hAoine, 9:00am – 5:00pm, le seirbhís freagartha lasmuigh de ghnáthuaireanta ar fáil freisin)

Suíomh gréasáin: www.medmark4teachersna.ie or www.education.ie agus lean an nasc a chuirtear ar fáil

CAIBIDIL 2 – MEASÚNUITHE LEIGHIS

1. Measúnuithe Leighis Réamhfhostaíochta

- 1.1 Ní mór iarrthóir a roghnaítear le haghaidh ceapacháin a bheith deimhnithe de réir míochaine a bheith ábalta chun fostaíocht ag an SSC sula nglacfar leis an bpost. Ní mór don fhostóir a chur in iúl don iarrthóir go bhfuil an tairiscint fostaíochta faoi réir é/i ‘Tuirisc ar Mheasúnú ar Ábaltacht de réir Míochaine chun Fostaíochta’ a dheimhníonn ábaltacht chun fostaíochta.
- 1.2 Tá ‘Tuirisc ar Mheasúnú ar Ábaltacht de réir Míochaine chun Fostaíochta’ bhailí a dheimhníonn ábaltacht chun fostaíochta ag teastáil chomh maith sula bhfillleann CRS ar obair tar éis cead neamhláithreachta nó briseadh eile i seirbhís níos mó ná 2 scoilbhliain.
- 1.3 Eisíonn an SSC ‘Tuirisc ar Mheasúnú ar Ábaltacht de réir míochaine chun Fostaíochta’ don iarrthóir, i bhformáid leictreonach shlán, tar éis Measúnú Leighis Réamhfhostaíochta. Deimhníonn an Tuirisc an bhfuil an t-iarrthóir ábalta/neamhábalta de réir míochaine chun fostaíochta. Nuair a dheimhnítear an t-iarrthóir a bheith neamhábalta chun fostaíochta de réir míochaine, eisíonn an Tuirisc don fhostóir a shonraítear san atreorú chomh maith. Tá an Tuirisc bailí ar feadh 2 bhliain féilire ó dháta an measúnaithe leighis SSC. Agus an tuairisc seo a chur i láthair fostóra, tá an t-iarrthóir ag dearbhú roimh ghlacadh leis an bpost, nach bhfuil aon athrú in a stádas sláinte fisiciúla nó meabhraí ó dháta Mheasúnú Leighis Réamhfhostaíochta an SSC.
- 1.4 Tá rogha ag an bhfostóir ‘Tuirisc ar Mheasúnú ar Ábaltacht de réir Míochaine chun Fostaíochta’ uasdátaithe fiú mura bhfuil an Tuirisc reatha in éag.
- 1.5 Tá sé riachtanach ceistneoir Leighis Réamhfhostaíochta a chomhlánú mar chuid den Mheasúnú Leighis Réamhfhostaíochta má tá iarrthóir:
 - (i) ag glacadh le fostaíocht den chéad uair mar CRS **nó**
 - (ii) dírithe ag an bhfostóir sin a dhéanamh **nó**
 - (iii) ag iarraidh ‘Tuirisc ar Ábaltacht de réir Míochaine chun Fostaíochta’ athbhreithnithe a fháil e.g. mura bhfuil stádas sláinte athraithe.
- 1.6 Cuirfidh an Measúnú Leighis Réamhfhostaíochta ar a gcumas don SSC:
 - a) ábaltacht de réir míochaine an iarrthóra dualgais an phoist atá i gceist a chomhlíonadh go sábháilte ar chaighdeán leanúnach agus ag cinntiú ag an am céanna go gcomhlíontar reachtaíocht reatha maidir le Comhionannas Fostaíochta.
 - b) scagadh le haghaidh riochtaí leighis/míchumais bhunúsacha chun ligean d’fhostóirí a bhfreagrachtaí a chomhlíonadh faoi reachtaíocht um Shláinte agus Sábháilteachta.
 - c) bunús le taifead sláinte ceirde a fhoirmiú le bheith ag an SSC. Is féidir tagairt don taifead seo má atreoraítear an t-iarrthóir don SCC ag dáta amach anseo.

2. Prótacal maidir le Measúnú Leighis Réamhfhostaíochta

2.1 Ní mór an prótacal a shonraítear thíos a leanúint le haghaidh Measúnú Leighis Réamhfhostaíochta:

- a) Treoraíonn an fostóir don iarrthóir logáil isteach ar www.medmark4teachersna.ie chun an ceistneoir Leighis Réamhfhostaíochta ar líne a chomhlánú.
- b) Má tá ceisteanna faoi leith ag an iarrthóir maidir le comhlánú an cheistneora is féidir a chomhairliú dóibh a gceist a chur chuig info@medmark4teachersna.ie, nó glao a chur ar an líne ghutháin chomhairleach thiomnaithe.
- c) Nuair a bheidh an Ceistneoir Leighis Réamhfhostaíochta comhlánaithe agus curtha isteach ar líne, aithníonn leathanach gréasáin an SSC go bhfuarthas an fhoirm go rathúil.
- d) Mura bhfuil rochtain idirlín ag an iarrthóir, is féidir cóip fhisiciúil den cheistneoir Leighis Réamhfhostaíochta a lorg ón SSC. Nuair a bheidh sé comhlánaithe, ní mór an ceistneoir a chur ar ais trí phost cláraithe chuig an seoladh a chuirtear ar fáil san fhoirm.
- e) Athbhreithníonn an SSC an ceistneoir Leighis Réamhfhostaíochta comhlánaithe. Spreagann seo ceann amháin de na gníomhartha seo a leanas:
 - i. Eisítear ‘Tuirisc ar Mheasúnú ar Ábaltacht de réir míochaine chun Fostaíochta’ don iarrthóir, á d(h)eimhniú ábalta/neamhábalta chun fostaíochta. Má deimhnítear an t-iarrthóir a bheith neamhábalta chun fostaíochta de réir míochaine, eisíonn an Tuirisc don fhostóir a shonraítear san atreorú chomh maith **nó**
 - ii. Déanann an SCC teagmháil leis an iarrthóir chun faisnéis leighis nochta a shoiléiriú. Nuair atá soiléiriú leighis faighte, eisítear ‘Tuirisc ar Mheasúnú ar Ábaltacht de réir Míochaine chun Fostaíochta’ don iarrthóir (agus don fhostóir a shonraítear san atreorú, má tá an t-iarrthóir deimhnithe a bheith neamhábalta chun fostaíochta de réir míochaine) **nó**
 - iii. Iarrann an SSC ar an iarrthóir freastal ar scrúdú leighis Réamhfhostaíochta. Tá an cinneadh a iarraidh go bhfreastalóidh iarrthóir rognach agus bunaithe ar mheasúnú an cheistneora Leighis Réamhfhostaíochta. Nuair atá an Measúnú Réamhfhostaíochta Leighis i gcrích, eisítear ‘Tuirisc ar Mheasúnú ar Ábaltacht de réir Míochaine chun Fostaíochta’ don iarrthóir (agus don fhostóir a shonraítear san atreorú, má tá an t-iarrthóir deimhnithe a bheith neamhábalta chun fostaíochta de réir míochaine) **nó**
 - iv. Má tá an t-iarrthóir deimhnithe a bheith ábalta de réir míochaine chun fostaíochta, déarfadh an ‘Tuirisc ar Mheasúnú ar Ábaltacht Míochaine chun Fostaíochta an bhfuil riachtanais um chóir réasúnta ann dóibh siúd a bhfuil míchumas faoi leith acu. Ba chóir d’fhostaitheoirí tagairt don alt maidir le Cóir Réasúnta sa Scéim um Shaoire Bhreiteachta.

2. Measúnuithe Leighis Fostaíochta

2.1 Atreoruithe chuig an SSC

- a) Ní mór don fhostóir CRS a atreorú chuig an SSC, ar mhaithe le measúnú míochaine neamhspleách (féach alt 3.3 den Chiorclán um Shaoire Bhreiteachta).

2.2 Prótacal le haghaidh treoruithe chuig an SSC

- a) An fhostóir:
- i. cuireann siad seo in iúl don SSC an cinneadh é/í a atreorú chuig an SSC agus tugann siad breac-chuntas ar an gcúis nó na cúiseanna leis an gcinneadh seo.
 - ii. cuireann siad in iúl don CRS go mbeidh an SSC i dteagmháil leis/léi maidir le bunús an atreoraithe trí theachtaireacht téacs, guthán nó ríomhphost.
 - iii. comhlánaíonn siad foirm atreoraithe shlán ar líne tríd an tairseach thiomnaithe trí logáil isteach ar www.medmark4teachersna.ie
 - iv. tugann siad cóip den atreorú don CRS.
- b) Déanann an SSC teagmháil leis an CRS trí ghuthán lena dtinneas, a stádas reatha sláinte agus a neamhláithreacht ón obair (nuair atá sin ábhartha) a phlé. Mura bhfuil an SSC in ann teagmháil a dhéanamh leis an CRS iarrfaidh siad cúnaimh an fhostóra.
- c) Is é an toradh a bheidh ar an nglao gutháin leis an CRS ceann amháin dá seo a leanas:
- i. Deimhnítear fad dóchúil na neamhláithreachta agus comhaontaítear dáta don CRS fillleadh ar obair. Cuirtear in iúl don fhostóir an dáta le fillleadh ar obair agus iarrtar ar an bhfostóir an CRS a ath-atreorú mura dtarlaíonn an fillleadh ar obair **nó**
 - ii. Murar féidir dáta chun fillleadh ar obair a dheimhniú, socraíonn an SSC athbhreithniú ar ghuthán ag dáta eatramhach comhaontaithe **nó**
 - iii. Más cuí, tairgtear don CRS coinne leis LSC i gceann amháin de na hionaid réigiúnacha.
- d) Má thairgtear coinne don CRS le LSC, tugann an LSC don fhostóir dáta agus am le haghaidh coinne. Mura bhféireann seo, déanann an fhostóir teagmháil leis an LSC le haghaidh coinne nua agus téann ar ais chuig an CRS.
- e) Cuirtear in iúl don fhostóir toradh an mheasúnaithe, agus bíonn ‘Tuairisc ar Ábaltacht chun Oibre’ ina dhiaidh sin ón LSC. Sa Tuairisc seo beidh sonraí ábhartha maidir le hábaltacht chun oibre, amscála dóchúil le haghaidh fillleadh ar an obair agus aon chóir/srian is gá. Ba chóir don fhostóir cóip den Tuairisc seo a chur ar fáil don CRS.
- f) Má mheastar an CRS a bheith neamhábaltach chun oibre ag am na coinne leis an LSC, iarrtar ar an bhfostóir an CRS a atreorú le haghaidh athbhreithniú tar éis tréimhse atá cuí don riocht leighis mar atá deimhnithe ag an SCC.

CAIBIDIL 3 – FORÁLACHA UM THINNEAS CRITICIÚIL (FTC)

1. Réamhrá

- 1.1 Féadfar FTC a dheonú ar CRS a dtagann éagumas air/uirthi de thoradh ar thinneas criticiúil nó gortú fisiciúil tromchúiseach agus a bhfuil fianaise thacúil leis aige/aici má dhéanann sé/sí iarratas, i dtosca eisceachtúil mar a ndéantar foráil dóibh sa Mholadh ón gCúirt Oibreachais (MCO 20667).
- 1.2 Nuair atáthar ag cinneadh an féidir CRS a mheas le haghaidh FTC, ba chóir an CRS de ghnáth a bheith faoi chúram faoi láthair nó le deireanas Lia Chomhairligh, mar othar cónaitheach nó seachtrach.
- 1.3 Is cinneadh a dhéanann an fostaí é FTC a dheonú tar éis comhairle leighis SSC a mheas.

2. Prótacal FTC

- 2.1 Ní mór an prótacal a shonraítear thíos a leanúint:
 - a) Ní mór don CRS iarratas díreach a dhéanamh chuig a f(h)ostóir ar FTC ar an “Iarratas Fostaí ar FTC” atá ar fáil ag www.education.ie.
 - b) Nuair a fhaightear “Iarratas Fostaí ar FTC” comhlánaithe ní mór don fhostóir tús a chur le atreorú chuig an SSC trí logáil isteach ar www.medmark4teachersna.ie agus foirm “Atreorú Sláinte Ceirde” a chomhlánú. Ba chóir don fhostóir cóip den atreorú a thabhairt don CRS.
 - c) Ní mór don fhostóir “Iarratas Fostaí ar FTC” comhlánaithe an CRS a scanadh agus é a cheangal le foirm ar líne an fhostóra “Atreorú Sláinte Ceirde”.
 - d) Nuair a chuirtear isteach an fhoirm “Atreorú Sláinte Ceirde”, gheobhaidh an fhostóir **Uimhir Atreoraithe** uathúil FTC (ón SSC). Beidh an uimhir seo ag teastáil ón bhfostóir nuair a bheidh siad ag cur isteach neamhláithreachtaí ar an CÉAL/an córas BOO ábhartha. Bíonn an Uimhir Atreoraithe le feiceáil mar CIPR (sampla CIPR-OHM-087870) ar an CÉAL.
 - e) Ní mór don CRS (nó Lia Comhairleach atá ag tabhairt cóir leighis) tuairisc leighis chomhlánaithe a chur isteach, laistigh de fhráma ama cuí, ón Lia Comhairleach go díreach chuig an SSC. Ní gá don tuairisc leighis seo a bheith in éineacht le hiarratas FTC an CRS.
 - f) Ní mór an Uimhir Atreoraithe FTC (ar fáil ón bhfostóir) a thabhairt don SSC le tuairisc leighis an Lia Chomhairligh. Is é freagracht an fhostóra an CRS a chur ar an eolas faoina leanas maidir leis an tuairisc seo:

- i. Ní mór speisialtóireacht an Lia Chomhairligh a bheith cuí maidir leis an tinneas criticiúil dá bhfuil an CRS ag déanamh éilimh.
 - ii. Tá sé riachtanach an fhianaise leighis a chuirtear isteach a bheith cuimsitheach agus go bhfuil gach sonra cliniciúil ábhartha san áireamh inti, mar a iarrtar.
 - iii. Ní mór dó tabhairt faoi dhiagnóis, cóir leighis agus prognóis agus dátaí iontrálacha ospidéal, nuair atá sin ábhartha.
 - iv. Is freagracht an CRS é an costas a bhaineann le gach tuairisc mar seo a thiomsú.
- g) Ní féidir an t-iarratas ar FTC a phróiseáil go dtí go bhfuil an fhoirm “Atreorú Sláinte Ceirde”, “Iarratas Fostaí ar FTC” agus tuairisc leighis an Lia Chomhairligh faighte ag an SSC.
 - h) Measfaidh an SSC an fhaisnéis a chuireann an Lia Comhairleach ar fáil agus féadfaidh siad dul i gcomhairle leo má bhraitheann siad go mbeadh seo cuidiúil. Ní riachtanas absalóideach é diagnóis deiridh a bheith déanta. Féadfaidh an SSC glacadh le diagnóis toimhdean cás ar chás.
 - i) Nuair a bheidh scrúdú déanta ar an bhfoirm “Atreorú Sláinte Ceirde” agus tuairisc leighis an Lia Chomhairligh, tabharfaidh an SSC comhairle don fhostóir maidir le “Tuairisc Leighis FTC d’Fhostóir” más ea, ina dtuairim:
 - i. Ag an am a cuirtear i láthair leis an tinneas faoi leith bhí an CRS ábalta/neamhábalta filleadh ar a d(h)ualgais reatha nó ar dhualgais oiriúnaithe (nuair is féidir sin a dhéanamh) agus
 - ii. Comhlíonann sé/sí na critéir leighis chun FTC a dheonú.
 - j) Má chomhairlíonn an SSC go gcomhlíonann riocht leighis an CRS na critéir leighis le haghaidh FTC, tabharfar don fhostóir **Uimhir Mholta** FTC uathúil (mar shampla CIPA-RTX-021128). Beidh an uimhir CIPA ag teastáil chomh maith d’fhostóirí ag cur isteach ceadanna neamhláithreachta ar an CÉAL.
 - k) Má chomhairlíonn an SSC nach gcomhlíonann riocht leighis an CRS na critéir leighis le haghaidh FTC, tabharfaidh an SSC don CRS faisnéis leighis bhreise ar “Tuairisc Leighis FTC d’Fhostaí”.
 - l) Is féidir leis an CRS más mian leis/léi, an fhaisnéis bhreise seo a thabhairt don fhostóir, a fhéadfaidh cuidiú leo ag déanamh cinnidh ar an iarratas FTC. Cuirtear in iúl don CRS sa tuairisc seo gur féidir faisnéis leighis bhreise a chur ar fáil don fhostóir laistigh de 10 lá ó fhaightear an tuairisc.
 - m) Le haire ar na Treoirínte um Dhiscreid Bhainistiúil, déanfaidh an fhostóir cinneadh ar an iarratas ar FTC agus cuirfidh siad in iúl don CRS i scríbhinn.

- n) Mura ndéantar FTC ar bhonn deimhniú leighis nó discríd bhainistiúil, áireofar i litir an fhostóra chuig an CRS sonraí an phróisis achomhairc a leagtar amach ag Alt 3 den Chaibidil seo dar teideal “Achomharc FTC”.
- o) Ní mór don fhostóir atreorú FTC an CRS agus a gcinneadh a thairfeadh ar an iarratas FTC (lena n-áirítear achomharc, nuair is cuí) ar an CÉAL/an córas BOO ábhartha.

3. Achomharc FTC

3.1 Achomharc ar Chinneadh Leighis an FTC

- a) Tá speisialtóir cláraithe neamhspleách sa leigheas ceirde roghnaithe agus ceadaithe ag an SSC agus ag Príomhoifigeach Leighis na Státseirbhíse, chun meicníocht a chur ar fáil do CRSanna ar mian leo achomharc a dhéanamh ar chinneadh leighis maidir le tinneas criticiúil.
- b) Féadfaidh CRS achomharc a dhéanamh in éadan an chinnidh leighis de réir na nósanna imeachta seo a leanas:
 - i. Ní mór don CRS scríobh chuig an bhfostóir laistigh de 30 lá ó fhaightear chéad chinneadh FTC an fhostóra, ag leagan amach na cúiseanna le hachomharc.
 - ii. Ní mór an t-achomharc a bheith bunaithe ar an bhfaisnéis leighis a chuirtear i láthair an SSC i mbuniarraitas an CRS. Ní féidir fianaise leighis nua a chur isteach ag an bpointe seo den phróiseas FTC.
 - iii. Ní féidir achomharc a dhéanamh ar an gcinneadh leighis ach maidir leis na critéir leighis mar atá sonraithe ag Aguisín 1 agus ní féidir sin a dhéanamh ach amháin go bhfuil an CRS measta a bheith neamhábailta de réir míochaine chun oibre ag an SSC ag an am a chuir siad i láthair le tinneas faoi leith.
 - iv. Cuirfidh an fostóir isteach litir achomair an CRS chuig an SSC agus cuirfidh siadsan an cás ar aghaidh ansin chuige an speisialtóir cláraithe neamhspleách i leigheas ceirde le haghaidh athbhreithniú. Is é a bheidh san achomharc de ghnáth ná athbhreithniú ar chomhad amháin.
 - v. Tá costas an mheasúnaithe ar achomharc socraithe ag €100 agus is é an CRS a sheasfaidh sé. Ní mór dó/di ordú poist/dréacht bainc nó seic a cheangal lena n-achomharc do chostas iomlán an mheasúnaithe, iníoctha le “Medmark Ltd. – CIP Appeal Account”. Má éiríonn leis an achomharc aisíocfaidh an SSC costas an mheasúnaithe.
 - vi. Cuirfear toradh an mheasúnaithe leighis in iúl trí thuirisc dar teideal “Toradh ar Achomharc FTC” don fhostóir le haghaidh gnímh agus don SSC le haghaidh taifid.
 - vii. Is don fhostóir atá an cinneadh deiridh maidir leis an achomharc, tar éis dóibh comhairle leighis an SSC a mheas.

3.2 Achomharc ar Chinneadh Bainistíochta an FTC

- a) Is féidir cinneadh an fhostóra FTC a dhiúltú bunaithe ar dhiscreíd a achomharc agus ba chóir don fhostóir a gcearta ina leith seo a chur in iúl don CRS. Má tá cinneadh an fhostóra á achomharc, ní mór na Nósanna Imeachta um Chasaoid don rannóg ábhartha a leanúint.

AGUISÍN 1 (CAIBIDIL 3): CRITÉIR LEIGHIS LE FTC A DHEONÚ

Tabharfaidh an SSC comhairle maidir le cé acu, ina dtuairim, atá nó nach bhfuil na critéir leighis comhlíonta:

- 1) Tá an CRS neamhábalta de réir míochaine filleadh ar a d(h)ualgais reatha nó, nuair is féidir, dualgais oiriúnaithe sa ghrád pá céanna.
- 2) Tá **ar a laghad ceann amháin** de na gnéithe seo a leanas ag an riocht míochaine seo:
 - (a) Tinneas fisiciúil dian atá bagrach don bheatha
 - (b) Tinneas ainsealach forchéimnitheach, a bhfuil féidearthacht sheanchruthaithe leis go ngiorróidh sé ionchas saoil²
 - (c) Tráma mór fisiciúil a éilíonn de ghnáth cóir máinlíochta obráide dhian cheartaitheach.
 - (d) Cúram cónaitheach nó ospidéal deich lá as a chéile nó níos mó.³

² Tagraíonn sé seo don riocht agus ní don duine aonair. Ní mór dó a bheith seanchruthaithe sa litríocht mhíochaine phiarmheasúnaithe go bhfuil de thoradh ar an riocht míochaine laghdú san ionchas saoil.

³ I gcás tinneas a bhaineann le hiompar clainne, laghdófar an riachtanas a bheith san ospidéal ar feadh deich lá as a chéile go dhá lá as a chéile nó níos mó de chúram cónaitheach ospidéal/clinice.

CAIBIDIL 4 – SCOR DROCHSHLÁINTE

1. Scor Drochshláinte

1. Tugtar breac-chuntas ar an bpróiseas le haghaidh scor drochshláinte (SDS) sna doiciméid seo a leanas atá ar fáil ag www.education.ie – Baile – Foireann Oideachais – Seirbhísí – Scor/Pinsin – Pinsin Foirne Neamhtheagaisc – Scor mar gheall ar Chúiseanna Sláinte:
 - a) **Faisnéis SDS – Nósanna Imeachta maidir le Scor Drochshláinte CRSanna**
 - b) **Ciorclán 0006/2012 “Scéimeanna Pinsin arna maoiniú ag an Oireachtas – Nósanna Imeachta um Scor Drochshláinte”**
2. Féadfaidh CRS a shocrú cur isteach ar phinsean scoir drochshláinte (SDS) tar éis dó/di riocht leighis a fhorbairt agus a bheith tagtha ar an tuairim go bhfuil sé/sí ar éagumas buan agus gur dócha go mbeidh an éigléocht buan.
3. Tá impleachtaí suntasach ag scor baill de scéim pinsin mar gheall ar dhrochshláinte do:
 - a) An duine aonair i dtéarmaí: stádas; teacht isteach, gníomhaíocht agus idirghníomhú sóisialta.
 - b) An eagraíocht fostaithe i dtéarmaí cailiteanas: scileanna, taithí, costais tacaíochta sealadaí agus earcaíocht.
 - c) An Scéim Pinsin Gairme.
4. Mar sin, maidir le moltaí do SDS:
 - a) Ní dhéantar iad go neafaiseach ach tar éis imscrúdú iomlán agus machnamh.
 - b) Ní dhéantar iad ach tar éis gach deis a thabhairt don bhall den scéim téarnamh agus filleadh go dualgais reatha agus eile, lena n-áirítear machnamh ar gach coigeartú agus is féidir, agus fiosrú iomlán déantar orthu agus iad a bheith curtha as an áireamh.
 - c) Ní úsáidtear iad mar mhodh le fadhbanna bainistíochta a réiteach, ba chóir plé leo siúd de réir nósanna imeachta bainistíochta, riaracháin nó smachta cuí.
 - d) Ní dhéantar iad le slí a dhéanamh do bhall scéime nach mian leis/léi, ar chúiseanna nach mbaineann le míochaine, fanacht san fhostaíocht chuí.
5. **Le cur faoi bhráid CRSanna agus Bainisteoirí Scoile go háirithe**
 - a) Má dhéanann ball scéime iarratas ar shochar pinsin SDS, ba chóir don fhostóir a bheith airdeallach ar na himpleachtaí a bhaineann lena leithéid d’iarratas.
 - b) Más iad an Roinn/BOO a dhéanann an cinneadh gan sochar pinsin SDS a bhronnadh, ba chóir don bhall scéime an cheist a phlé leis an bhfostóir. Is ceist nach mór don fhostóir plé leis an SSC é an cinneadh cé acu atá nó nach bhfuil sé cuí don bhall scéime freastal ar obair.
 - c) Má tá ball scéime ag fáil sochar pinsin SDS, ní fhéadfaidh sé/sí a bheith páirteach ina dhiaidh sin i bhfostaíocht in aon scoil ná coláiste atá á mhaoiniú go díreach nó go hindíreach ag an Stát.
 - d) Cuirfidh an Roinn in iúl don fhostaitheoir maidir le toradh an iarratais, aon achomharc ag an mball scéime agus an dáta scoir maidir le hiarratas rathúil. I gcás BOOanna, cuirfidh an BOO in iúl don bhall scéime maidir le toradh an iarratais, aon achomharc ina dhiaidh sin ag an mball scéime agus an dáta scoir maidir le hiarratas rathúil.

2. Achomharc Scoir Drochshláinte

1. Féadfaidh CRS an cinneadh iarratas a dhéanamh ar shochar pinsin SDS a dhiúltú de réir na nósanna imeachtaí ar a dtugtar breac-chuntas sna doiciméid seo a leanas ar fáil ag www.education.ie – Baile – Foireann Oideachais – Seirbhísí – Scor/Pinsin – Pinsin Foirne Neamhtheagaisc – Scor mar gheall ar Chúiseanna Sláinte:

a) Faisnéis SDS – Nósanna Imeachta maidir le Scor Drochshláinte CRSanna

b) Ciorclán 0006/2012

2. Ní chuireann torthaí an phróisis achomhairc isteach ar chearta dlí an bhaill scéime maidir le Réiteach Aighneas Inmheánach (RAI) nó Oifig an Ombudsman do Phinsin. Is féidir breathnú ar thuilleadh eolais ar an bpróiseas RAI ag Aguisín A den doiciméad ar fáil ag an nasc seo a leanas: <https://www.education.ie/en/education-staff/services/retirement-pensions/pen-ill-health-procedures-2019.pdf>